דער אַלגעמיינער זשורנאַל

$1.00

PERIODICALS POSTAGE PAID AT NEW YORK, N.Y. Post Office Box 250746, Brooklyn, N.Y. 11225 ▪ Tel. (718) 771-0400 ▪ Fax: (718) 771-0308 ▪ E-mail address: algemeiner@aol.com © COPYRIGHT ALGEMEINER JOURNAL PUBLISHED WEEKLY המחיר חמש ש"ח

Vol. XXXVIII No. 1956 FRIDAY, MARCH 26, 2010 ב"ה, יום ו', י"א ניסן תש"ע מאַרץ 26, 2010 18 PAGES PRICE ONE DOLLAR

פרעמיער נתניהו דערקלערט פאַר "עיפּאַק"-קאָנפערענץ:

ירושלים איז נישט סתם נאָך אַ 'התנחלות', נאָר די אייביקע הויפּטשטאָט פון אידישן פאָלק

פרעמיער נתניהו אין "עיפּאַק" קאָנפערענץ

• פון שלמה שמיר

פּרעמיער בנימין נתניהו האָט דעם מאָנטיק פייערלעך דערקלערט פאַר אַ געפּאַקטן זאַל פון טויזנטער דעלעגאַטן אויף דער קאָנפערענץ פון דער פּראָ-ישראל „לאַבי"-אָרגאַניזאַציע אין וואַשינגטאָן, „עיפּאַק", אַז „ירושלים איז נישט נאָך אַ 'התנחלות', נאָר אונדזער אייביקע הויפּטשטאָט".

„מען קען נישט פאַרלייקענען די ספּעציעלע פאַרבינדונג צווישן דעם אידישן פאָלק און ארץ-ישראל, גענוי ווי מ'קען נישט לייקענען די נאָענטע פאַרבינדונגען צווישן דעם אידישן פאָלק און ירושלים", האָט נתניהו ווייטער געזאָגט. „אידן האָבן געבויט ירושלים מיט דריי טויזנט יאָר צוריק, און זיי בויען עס ווייטער היינט".

דינסטיק אָוונט איז פּרעמיער נתניהו אויפגענומען געוואָרן דורך פּרעזידענט באַראַק אָבאַמאַ אין ווייסן הויז, און ראַטגעבער פונעם ישראל-פּרעמיער האָבן געזאָגט פאַר דער באַגעגעניש, אַז דער ראש הממשלה פון דער אידישער מדינה וועט די זעלבע מיינונג קלאָר מאַכן פאַרן פּרעזידענט פון אַמעריקע.

די באַגעגעניש פון פּרעזידענט אָבאַמאַ מיט פּרעמיער נתניהו איז באַצייכנט געוואָרן אַלס „פּריוואַטע" דורך וואָרטזאָגער פון ווייסן הויז, און דערפאַר זיינען ביי דער באַגעגעניש נישט געווען אָנוועזנד קיין פאָטאָגראַפיסטן, ווי געוויינלעך ביי אָפיציעלע טרעפונגען. אויך איז נישט פאַרעפנטלעכט געוואָרן אַ געמיינזאַמער קאָמוניקאַט נאָך דער באַגעגעניש. אויך פאַר אַ יאָר איז די באַגעגעניש פון פּרעמיער נתניהו מיט פּרעזידענט אָבאַמאַ באַצייכנט געוואָרן אַלס „פּריוואַט".

אויף זיין אויפטריט פאַר דער „עיפּאַק" קאָנפערענץ, איז פּרעמיער נתניהו אויפגענומען געוואָרן פון די טויזנטער פאַרזאַמלטע עסקנים און „עיפּאַק"-שטיצער מיט לאַנגע הילכיקע אַפּלאָדיסמענטן. די קאָנפערענץ, אין וועלכער עס האָבן זיך באַטייליקט העכער זיבן טויזנט דעלעגאַטן, איז געווען די גרעסטע „עיפּאַק"-פאַרזאַמלונג אין די לעצטע יאָרן. אַלס איינגעלאַדענע געסט זיינען אויך אָנוועזנד געווען צענדליקער פּראָ-ישראל'דיקע אַמעריקאַנער סענאַטאָרן און קאָנגרעסלייט.

איין טאָג פאַר דעם אויפטריט פון „ביבי" נתניהו, האָט פאַר דער „עיפּאַק"-קאָנפערענץ אויפגעטראָטן סעקרעטערי אָוו סטעיט הילאַרי קלינטאָן, וועלכע האָט אויסגעדריקט די מיינונג פון דער אַמעריקאַנער אָבאַמאַ-אַדמיניסטראַציע, אַז „דאָס בויען אין מזרח-ירושלים איז אַ שטרויכלונג אויפן וועג צו מאַכן פאַרשריט פאַרן שלום-פּראָצעס צווישן ישראל און די פּאַלעסטינער אַראַבער".

קלינטאָן איז אַפּלאָדירט געוואָרן ווען זי האָט דערקלערט אַז „די פריינטשאַפט צווישן ישראל און אַמעריקע איז פעלזן-פעסט און שטאַרק". אַ טייל פון אירע דערקלערונגען זיינען אָבער נישט געווען צום האַרצן פאַר די פאַרזאַמלטע אויף

פאָרזעצונג אויף זייט דריי

די פירערשאַפט אין אַ פּאַניק; דאָס פאָלק – מער זעלבסט-באַהערשט

פון שלמה שמיר

ווען די דאָזיקע שורות ווערן אַריינגעשיקט אין דער רעדאַקציע פון „אַלגעמיינעם זשורנאַל", זונטיק מיטאָג, איז נאָך אַלץ נישט קלאָר צי פּרעזידענט באַראַק אָבאַמאַ וועט זיך באַגעגענען מיט פּרעמיער בנימין נתניהו. לכתחילה האָט דער פּרעזידענט פון אַמעריקע היינטיקע וואָך זיך געדאַרפט געפינען אויף אַ באַזוך אין צוויי לענדער אין אַזיע. נתניהו האָט לכתחילה פּלאַנירט צו קומען קיין וואַשינגטאָן אויפצוטרעטן פאַר דער יערלעכער קאָנפערענץ פון „עיפּאַק", די באַקאַנטע אידישע שתדלנות-אָרגאַניזאַציע, וואָס מ'רופט דאָ „לאַבי". די קאָנפערענץ פון דער „אַמעריקען איזראַעל פּאָבליק אַפעירס קאָמיטע" איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן היינטיקע וואָך אין דער אַמעריקאַנער הויפּטשטאָט.

אינצווישן האָט אָבאַמאַ אָפּגעשטופּט זיין רייזע קיין אַזיע, און איז פאַרבליבן אין וואַשינגטאָן בעת פּרעמיער „ביבי" נתניהו געפינט זיך אין שטאָט, און ס'איז געשאַפן געוואָרן אַ געלעגנהייט צו אָרגאַניזירן אַ באַגעגעניש צווישן אָבאַמאַ און נתניהו אין ווייסן הויז.

ס'איז נישט קיין סוד, אַז פּרעמיער נתניהו איז נישט סתם להוט צו באַזוכן פּרעזידענט אָבאַמאַ אין ווייסן הויז, נאָר ער חלש'ט פשוט צו האָבן איצט אַ געשפּרעך מיטן פּרעזידענט, און צו פאָטאָגראַפירן זיך מיט אָבאַמאַ'ן. נאָך כמעט דריי וואָכן פון אַ ביטערן סכסוך און אַ בייזע פּאָליטישע קאָנפראָנטאַציע צווישן דעם ווייסן הויז און דער רעגירונג פון ישראל, האָט אַ באַגעגעניש איצט צווישן אָבאַמאַ און נתניהו די אויסזיכטן צו ווערן אַן איבערבעטונגס „שפּיצן"-קאָנפערענץ צווישןביידע פירער, וואָס זאָל באַגראָבן אָדער כאָטש „אויסלופטערן" דעם שאַרפסטן שטרייט (וואָס אַ סך עקספּערטן באַצייכענען אַפילו אַלס פּרעצעדענטלאָזע קריגעריי) צווישן וואַשינגטאָן און ירושלים.

די זאַך איז אָבער, וואָס אַפילו אויב ביידע פירער האָבן זיך צום סוף באַגעגנט אין ווייסן הויז, איז נישט פאַראַן קיין סיבה פאַרוואָס איבריק נתפּעל צו ווערן פון אַזאַ באַגעגעניש, און קיין שום אורזאַך פאַרוואָס זיך אַפילו צו שפּירן גוט אַז דער ישראל-פּרעמיער איז אויפגענומען געוואָרן אין ווייסן הויז. פאָטאָגראַפיעס פון אָבאַמאַ און נתניהו ווי זיי שטייען קאָלעגיאַל און שמייכלען צוזאַמען, האָבן אַבסאָלוט נישט קיין שום באַדייט.

ס'אַז נישט שייך צו זאָגן, אַז די פירער פון צוויי אַלטע פאַרבינדעטע לענדער זאָגן נישט דעם אמת, אָבער אויך די געוויינלעכע רוטינע בשותפות'דיקע דערקלערונג מיט וועלכער אַזאַ אָפיציעלע באַגעגעניש שליסט זיך, איז נישט מער ווי דאָס וואָס מ'באַצייכנט אויף העברעאיש „גיבוב דברים", דאָס הייסט, סתם אַ צונויפזאַמלונג פון שיינע רייד, וואָס זיינען פּראַקטיש גערעדט, „סתם אין דער וועלט אַריין". מ'דאַרף נישט זיין קיין גרויסער עקספּערט אָפּצושאַצן אין פאָראויס, אַז ס'איז נישט פאַראַן קיין שום שאַנס פאַר פּראַקטישע אויספירן פון אַן איצטיקער באַגעגעניש צווישן אָבאַמאַ און נתניהו – אויב אַזאַ באַגעגעניש איז צום סוף טאַקע פאָרגעקומען.

ס'איז פשוט נישט רעאַליסטיש צו דערוואַרטן אַ נוצלעכן רעזולטאַט פון אַזאַ באַגעגעניש, ווייל צוליב דעם צוזאַמענשטעל פון דער איצטיקער רעגירונג אין ישראל, קען „ביבי" נתניהו גאָרנישט טאָן כדי צו פּראָגרעסירן, אָדער אַפילו בלויז רוקן זיך עטוואָס פון אָרט אויף געביטן וואו אַ סך מענטשן אין ישראל, און באַזונדערס די אַמעריקאַנער אַדמיניסטראַציע, וואָלטן געוואָלט זען פאָרשריט. מיט אַזאַ גרופּע נישטיקע און ווערטלאָזע „מיניסטאָרן", מ'שטיינס געזאָגט, קען נתניהו באַצייכנט ווערן אַלס „ראש לשועלים", און איז פּאָליטיש, ווי מ'זאָגט, „געבונדן אין קייטן", און קען גאָרנישט טאָן אויסצופירן אויף אַ באַדייטונגספולן אופן אויפן געביט פון באַציאונגען מיט די פּאַלעסטינער אַראַבער. דעריבער איז אַ באַגעגעניש צווישן אָבאַמאַ און נתניהו פשוט פּרוכטלאָז.

דאָס מערסטע וואָס נתניהו קען דערגרייכן פון אַ געשפּרעך מיט פּרעזידענט אָבאַמאַ איז, צו אַנטשולדיקן זיך פאַרן „ביידען-אינצידענט", וואָס האָט לכתחילה געשאַפן דעם איצטיקן קריזיס, און איבערצובעטן דעם פּרעזידענט פון די פאַראייניקטע שטאַטן פאַר דער באַליידיקונג. דאָס הייסט, עס וועט

פאָרזעצונג אויף זייט פיר

שבת צו

לוח פאַר דער וואָך:

שיעורים (פּרייטיק):

תהלים יומי: פרק קיט פסוקים ס-סה

חומש יומי: צו שישי. עם פרוש רש"י

תניא יומי: והיינו אפילו אם... -106- לקמן.

רמב"ם יומי:

ג' פרקים: הלכות נחלות פרקים ג-ה

פרק א': הלכות שחיטה פרק יב

ספר המצוות: מ"ע רמ"ח

דף היומי:

דף היומי ירושלמי: פאה ה.

דף היומי בבלי: סנהדרין מב.

פתגם פון דער וואָך:

דער חג הפסח דערמאָנט אידן נישט צו פאַרגעסן וועגן דער גאולה

אַן איגרתל פון ווילנע

צוויי מאַרשן אין אַ נאַציש גייסט: אין צענטער פון ווילנע, און אין צענטער פון ריגע

טייל פונעם נעאָ=נאַצישן מאַרש אין צענטער פון ווילנע אינעם אומאָפּהענגיקייטס=טאָג פון ליטע, דעם 11טן מערץ.

דער מאַרש אין ריגע האָט זיך געענדיקט ביים "פרייהייטס=דענקמאָל" אין צענטער שטאָט.

ביידע זיינען לעגאַל סאַנקציאָנירט געוואָרן דורך דער לאָקאַלער מאַכט; ביידע ווערן איגנאָרירט דורך דער מערבדיקער וועלט

מ'טאָר עס ניט פאַרשווייגן

• פון הירשע=דוד כ"ץ (ווילנע)

אַיין וואָך נאָך דער אַנדערער, זיינען אַדורכגעפירט געוואָרן מיט דער פולער הסכמה פון דער לאָקאַלער מאַכט נעאָ=נאַצישע מאַרשן אין צענטער שטאָט: דעם 11טן מערץ אין ווילנע (איצט: ווילניוס), הויפּט=שטאָט פון ליטע, און דעם 16טן מערץ אין ריגע, הויפּט=שטאָט פון לאַטוויע (לעטלאַנד).

ביידע לענדער, סיי ליטע און סיי לאַטוויע, געהערן דעם אייראָפּעאישן פאַראיין און דער בשותפותדיקער פאַרטיידיקונגס=אָרגאַניזאַציע פון די מערבדיקע דעמאָקראַטישע לענדער, „נאַטאָ", אַזוי אַרום אַז ס'שווימט תיכף אַרויף די פראַגע: ווי אַזוי קען דאָס זיין, ווי אַזוי קענען רעגירונגען פון לענדער, וואָס עס גייט זיי אין לעבן צו זיין אַ טייל „פונעם מערב" זיך אויפפירן מיט אַזאַ סימפּאַטיע צו פאַשיסטישע טענדענצן פון עקסטרעם נאַציאָנאַליסטישע און אַנטיסעמיטישע קרייזן.

דער ערשטער ענטפער איז, אַז ס'איז טאַקע זייער ניט גוט, ממש שלעכט, וואָס אַמעריקע און די מערסטע אַנדערע לענדער מאַכן דאָ אַ „פּתח שין סאַ", עלעהיי מען טאָר שוין ניט קריטיקירן גאָרנישט אין די לענדער פון מזרח אייראָפּע וואָס זיינען געווען אין דער סאָוועטישער ספערע און געהערן איצט דעם אייראָפּעאישן פאַראיין און נאַטאָ.

דער צווייטער ענטפער איז, אַז די עקסטרעם=נאַציאָנאַליסטישע קרייזן און די מלוכהשע אינסטאַנצן וואָס שטיצן זיי אונטער האָבן „זיך אויסגעלערנט" ווי אַזוי צו „זיין קלוג" און אַריינפירן קונצן מיט דריידלעך, עס זאָל הייסן כלומרשט אַז דאָס זיינען ניט קיין נעאָ=נאַציס נאָר גלאַט „פּאַטריאָטן" פון זייער לאַנד.

און פאַראַן אויך אַ דריטער פאַקטאָר: ביידע לענדער געהערן דער גרופּע וואָס פּרובירט איבערצייגן דעם אייראָפּעאישן פּאַרלאַמענט אָנצונעמען אַ „רעווידירטע געשיכטע" אין וועלכער דער חורבן (האָלאָקאָסט) פאַלט גלאַט אַרויס ווי אַ יש, און עס גייט אַריין אַ נייע געשיכטע פון „צוויי גלייכע גענאָצידן, פון היטלער און פון סטאַלין", וואָס אין דיאָ לענדער, וואו אַ סך אַנטיסעמיטן האַלטן עד היום אַז „אַלע אידן זיינען קאָמוניסטן, וואָס האָבן באַקומען וואָס זיי האָט געקומט..."

אין ווילנע דעם 11טן מערץ

דער עלפטער מערץ איז האַיאָר אַ גרויסער יום=טוב געווען אין ליטע: דאָס איז דער טאָג ווען ליטע האָט דערקלערט איר אומאָפּהענגיקייט פונעם סאָוועטנפאַרבאַנד אין 1990, און האַיאָר איז אַ גלייכער חשבון פון צוואַנציק יאָר פון זינט יענעם היסטאָרישן טאָג. די אַלע בירגער פון ליטע פרייען זיך מיטן טאָג, אַריינגערעכנט אידן, וואָס האָבן געקענט בויען אַ אידישע קהילה און אַ אידישן לעבן, אויף וויפל עס לאָזט זיך, אַדאַנק דעם וואָס מען איז פּטור געוואָרן פונעם טאָטאַליטאַרישן סאָוועטיש=קאָמוניסטישן רעזשים.

פאָרזעצונג אויף זייט דריי

א כשרן און א פריילעכן פסח

צוויי מאַרשן אין אַ נאַציִשן גייסט אין צענטער פון ווילנע, און אין צענטער פון ריגע

פּאָרזעצונג פון דער ערשטער זייט

מיט צוויי יאָר צוריק איז אָבער דער טאָג שטאַרק פאַרשעמט געוואָרן ווען די פּאָליציי האָט אַדורכגעלאָזן אין צענטער ווילנע, דעם 11טן מערץ 2008, אַ נעאָ=נאַציִשן מאַרש וואו הונדערטער יונגעלייט האָבן געשריִען „יודען ראַוס" און אַרויסגעזונגען אַן אַנטיסעמיטישן גראַם וואו עס גייט אַריין דער זאַץ: „נעמט דעם אידעלע אַראָפּ פון לייטער און הרגעט אים אַוועק". דערצו האָט מען זיך אַרומגעטראָגן מיט סוואַסטיקאַס און אַנדערע נאַציִשע און עקסטרעם נאַציִאָנאַליסטישע סימבאָלן.

עטלעכע חדשים נאָכדעם, אין יוני 2008, האָט דער ליטווישער פּאַרלאַמענט אַרויסגעלאָזן אַ געזעץ קעגן „סאָוועטישע און נאַציִשע סימבאָלן", ווי תמיד באַטאָנענדיק די „גלייכקייט" פון נאַציזם און קאָמוניזם, וואָס איז דאָ אין מזרח אייראָפּע געוואָרן אַ מין „רעליגיעזער גלויבן" ביי די ווּעמען עס גייט אין לעבן צו פאַרמינערן דעם חורבן, אָדער גאָר צו באַשולדיקן די קרבנות אין „קאָמוניזם". דער געזעץ האָט אויסגעזען זייער מאָדנע אין די אויגן פון דער דרויסנדיקער וועלט, ווייל עס זיינען נ י ט אָ קיין „סאָוועטישע מאַרשן" און די איינציקע וועמען עס האָט געטראָפן, זיינען דאָס געוועזן וועטעראַנען זקנים פון דער סאָוועטישער אַרמיי וואָס האָבן געקעמפט קעגן היטלערן.

פונדעסטוועגן איז תיקו בלייבט אַ קשיא, ווי אַזוי האָט די שטאָטישע מאַכט האַיאָר נאָכאַמאָל דערלויבט אַ נעאָ=נאַציִשן מאַרש אין צענטער שטאָט?

דער תירוץ איז טאַקע אַ תירוץ פון אַ שוטה, במחילה דעם כבוד פון די חשובע שטאָט=באַאַמטע. אָנשטאָט צו שרייען „יודען ראַוס" האָבן זיי געשריען בלויז „ליטע פאַר ליטווינער" און זייער פאָן האָט דאָסמאָל געטראָגן „בלויז" די „פּאַרעווע" ווערטער: „איך בין שטאָלץ וואָס איך בין אַ ליטווינער!"

אַ רגע, אָבער, דאָס איז אַלצדינג גאָרניט, דער עיקר זיינען דאָס געווען די אַביסל=איבערגעמאַכטע סוואַסטיקאַס. בכדי בלייבן „כשר וישר" ביי מלכות האָט מען מאַרשירט מיט „נייע סוואַסטיקאַס": למשל מיט דריי פיסלעך אָנשטאָט פיר, אָדער גאָר מיט אַנדערע אונטערשיידן. אַבי ס׳איז ניט דער „קלאַסישער סוואַסטיקאַ" איז שוין אַלצדינג מ׳שטיינס געזאָגט כשר למהדרין ביי מלכות.... צו דעם אַלעמען זיינען טייל פון די מאַרשירער געגאַנגען מיט ווייסע אָרעם=בענדלעך, אַזוי ווי די פאַשיסטן מערדער פון 1941 (די „ווייסע בענדלעך"), וואָס האָבן גענומען אויסשעכטן אידן אין צענדליקער ליטווישע שטעטלעך נאָך איידער עס איז אַריין די דייטשישע אַרמיי און זיי גענומען אָרגאַניזירן צום מאַסן=מאָרד פון אידישן פאָלק.

נאָכמער, אויף צו שאַפן וואָס מער ווייטיק דעם פיצינקן אידישן עולם וואָס איז געבליבן אין לאַנד, האָבן די מאַרשירער געפאָדערט און באַקומען רעכט צו מאַרשירן אויך אויפן אָרט וואו עס איז אַמאָל געשטאַנען דער אַלטער אידישער בית עולם אין ווילנע, וואָס רופט זיך ביי אידן „פּיראַמאָנט" (היינט אַ טייל פון שניפּישקעס אָדער ווי עס פלעגט הייסן: שניפּישאָק).

קיין איין אָנפירער פון דער רעגירונג האָט עד היום ניט אויסגעדריקט דעם קלענסטן פּאַרדרוס אָדער חרטה פּאַרן דורכלאָזן דעם מאַרש פון די נעאָ=פאַשיסטן אין סאַמע העלן טאָג, אין צענטער ווילנע, אין טאָג פון דער אומאָפּהענגיקייטס= דעקלעראַציע פונעם לאַנד, צום צוואַנציקסטן יובל פונדערפון. עס האָבן אָנטיילגענומען אַרום פינף הונדערט נעאָ=נאַציס.

עס זיינען אָבער יאָ שאַרף אַרויסגעטראָטן קעגן דעם דער נאָרוועגישער אַמבאַסאַדאָר, סטיינאַר גיל; דער אירלענדער אַמבאַסאַדאָר דאָנעל דענאַם; דער בריטישער אַמבאַסאַדאָר סאַימאָן באָט; און דערצו, דער איינציקער אידישער דעפּוטאַט פון ליטע אין אייראָפּעאישן פּאַרלאַמענט, לעאָניד דאָנסקיס. זיי אַלעמען מיטן גאַנצן האַרצן אַ יישר כח. זייער פּראָטעסט דאָ האָט פונדעסטוועגן אָנגענומען דעם כאַראַקטער פון אַ קול קורא במדבר...

אין ריגע דעם 16טן מערץ

אין ריגע, די קרוינשטאָט פון לאַטוויע, איז דעם 16טן מערץ דורכגעפירט געוואָרן דער מאַרש פון די וועטעראַנען פון דעם „וואַפען עס עס" לעגיאָן פון לעטן וואָס האָבן געקעמפט אינאיינעם מיט די נאַציס. דאָ איז דער ענין אַביסל מער קאָמפּליצירט. מען טענהט, אַז די מערסטע אָנטיילנעמער זיינען געוועזן סאָלדאַטן גענומענע דורך צוואַנג אין דער דייטשישער אַרמיי, און ניט מערדער פון אידן אָדער נאַציִשע פאַרברעכער.

דאָס איז זיכער אמת וועגן טייל פון זיי. מען ווייס אָבער אויף געוויס, אַז אַ טייל ענטוזיאַסטישע אידן=שיסער פון 1941 אין לאַטוויע האָבן זיך דערנאָכדעם פרייוויליק אָנגעשלאָסן אין דעם זעלביקן „וואַפען עס עס" לעגיאָן.

אין יעדן פאַל איז דאָס אַלץ אַפילו ניט צום ענין. דער ענין איז: צו וואָס זאָל אַ דעמאָקראַטיש לאַנד אין אייראָפּעאישן פאַראיין אַפילו ו ו ע ל ן אין צענטער שטאָט אָפּגעבן אַזאַ עפנטלעכן כבוד פאַר די וואָס האָבן געקעמפט פאַרן היטלעריזם אין אַ לאַנד וואו מען האָט אויסגעשאָכן אַן ערך פינף=און=ניינציק פּראָצענט פון דער אידישער באַפעלקערונג? דער ענטפער: די ווייטער=אָנגייענדיקע סימפּאַטיע צום היטלעריזם מצד דער רעגירונג און אין ברייטערע קרייזן.

דאָס איז ניט געווען עפּעס אַ מעמאָריאַל נאָך געפאַלענע קרובים ערגעץ אין אַ פּריוואַטן שטח; דאָס איז געווען אַ סאַנקציאָנירטער מאַרש אין סאַמע צענטער שטאָט, וואָס האָט זיך געענדיקט מיט אַ צערעמאָניע מיט צאָלרייכע פענער ביים „פרייהייטס=דענקמאָל" פון שטאָט.

זאָל דאָ דערמאָנט ווערן לשבח דער מעיאָר פון ריגע, ניל אוסאַקאָוו, אַליין אַן עטנישער רוסישער, וועלכער האָט פאַרבאָטן דעם מאַרש; די נעאָ=פאַשיסטן זיינען אָבער אַוועק אין אַ העכערן געריכט און האָבן אויף גיך באַקומען די דערלויבעניש אָנצוגיין מיטן מאַרש „איבערן קאָפּ" פונעם ראש העיר.

איך אַליין בין געווען אין ריגע און האָב אָנטיילגענומען אין דער קליינינקער „קעגן=דעמאָנסטראַציע" פון אַן ערך פערציק מאַן. די פאַשיסטישע פאַרערער זיינען געווען אַרום טויזנט (בלויז עטלעכע אַלטע וועטעראַנען פונעם „וואַפען עס עס", די מערסטע זיינען געווען יונגע אָנהענגער פון עקסטרעמען נאַציאָנאַליזם וואָס פאַרערן די היטלעריסטן). עס זיינען געווען בערך טויזנט פּאָליציי וואָס האָבן געהיט פון אַלע זייטן און ס׳איז אַלץ אַדורך „בשלום"...

דער אמתער העלד פונעם טאָג, איינער פון די אָנטיילנעמער אין דער קעגן=דעמאָנסטראַציע איז געווען ד״ר אפרים זוראָף, אַ ברוקלין געבאָרענער געלערנטער, וועלכער איז יאָרנלאַנג דער דירעקטאָר פון ירושלימער ביוראָ פון דעם שמעון וויזענטאַל צענטער. ד״ר זוראָף האָט אָנגעוויזן אַז „עס איז אַ טראַגעדיע פאַר לאַטוויע, וואָס די פאָן פון דער נייער דעמאָקראַטישער לאַטוויע ווערט אויסגענוצט פון פאַשיסטן אויף אָפּצוגעבן כבוד דעם היטלעריזם".

לא יאומן כי יסופר: אויף מאָרגן, דעם 17טן מערץ, האָט דער אויסערן=מיניסטער פון לאַטוויע, מאַריס ריעקסטינש (זינט דעמאָלט האָט ער רעזיגנירט איבער גאָר אַן אַנדער ענין), אַרויסגעלאָזן אַ דערקלערונג, אַטאַקירנדיק ניט חלילה די פאַשיסטן וואָס מאַכן זיין לאַנד אַזאַ שלעכטן שם אין אייראָפּע און איבער דער גאַנצער פרייער וועלט; נאָרוואָדען, קעגן ד״ר אפרים זוראָף וועלכער איז געקומען רואיק און אינטעליגענט אַרויסזאָגן אַ צווייטע מיינונג. קאַפּויער אַ וועלט.

דער טרויעריקער סך=הכל

דער טרויעריקער סך=הכל איז, אַז דער פאַשיזם מיטן גאַנצן קלאַפּערגעצייג פון ראַסיזם, אַנטיסעמיטיזם, און גלאָריפיקאַציע פון היטלערן, ווערט וואָסאַמאָל מער אָנגענומען אין די מזרחדיקע לענדער פונעם אייראָפּעאישן פאַראיין. דאָס ווערט געטאָן מיטן פולן ווילן פון די רעגירונגען, די געלערנטע, די מעדיאַ=לייט און בכלל פון דער אינטעליגענץ פון דיאָ לענדער, וואָס ווייסן זייער גוט ווי אַזוי צו פאַרדרייען אַלצדינג, עס זאָל ווערן „כשר" אין די אויגן פון די נאַאיווע מערבדיקע לענדער וואָס קוקן זיך צו און פוילן זיך אונטער צו פאַרשטיין וואָס דאָ טוט זיך.

דורכן מאַכן כלומרשט „ווייכער" דעם פאַשיזם פאַרמישט מען עס מיט נאַציאָנאַליזם סתם, און בעת מעשה גייט מען „פאַרגרעסערן" די פאַרברעכנס פון סאָוועטישן רעזשים בכדי צו בייטן די געשיכטע און „דערווייזן" אַז נאַציזם און קאָמוניזם איז „די זעלביקע זאַך". טאַקע אין 2008 האָבן די מזרחדיקע לענדער פון אייראָפּעאישן פאַראיין פּראָקלאַמירט די „פּראָגער דעקלעראַציע" וואָס דערקלערט קאָמוניזם און פאַשיזם פאַר „גלייך אויף גלייך" און פאָדערט צו דעם אַלעמען, אַז מ׳זאָל איבעראַנדערשן די אַלע לערנביכער פון גאַנץ אייראָפּע אָטאָ די „נייע געשיכטע" צו סטאַנדאַרדיזירן אויף די קומעדיקע דורות.

די מאָטיוון פון דער באַוועגונג זיינען ניט שווער משיג צו זיין. אין די באַלטישע און אַנדערע מזרח=אייראָפּעאישע לענדער איז די קאָלאַבאָראַציע מיט היטלערן געווען אומגעהייער גרויס. נאָכמער: דאָ האָט „קאָלאַבאָראַציע" ניט געהייסן אַרויסגעבן פאַר דער געשטאַפּאָ וואו עס ליגט באַהאַלטן אַ איד. אין די באַלטישע לענדער זיינען פרייוויליק אַרויסגעטראָטן טויזנטער ענטוזיאַסטישע ש י ס ע ר פון אידן, וועלכע זיינען געווען „אַזעלכע גוטע מערדער", אַז די דייטש האָבן דאָ דעפּאָרטירט אידן פון אַנדערע לענדער, בכדי די „עקספּערטן אידן=שיסער" פון ליטע, לאַטוויע און עסטאָניע זאָלן זיי אומברענגען.

אָנשטאָט צו אָנערקענען אָט די טרויעריקע געשיכטע בכדי לערנען דעם היסטאָרישן אמת מיט נייע דורות, וואָס אין דעם שטעקט דער ריכטיקער פּראָגרעס פון פעלקער, איז מען אַריבער אויף קונצן און דריידלעך אויף צו פאַרדרייען די געשיכטע און אויף צו דערלויבן די ה י י נ ט י ק ע נעאָ=נאַציס פריי צו מאַרשירן און פאַרשפּרייטן אידן=האַס דורך אַלערלייקע תירוצים.

אינעם מאַרש אין ווילנע איז דער תירוץ געווען, אַז ס׳איז דער אומאָפּהענגיקייטס=טאָג פון לאַנד און דאָס זיינען סתם „פּאַטריאָטן" וואָס האָבן זיך דאָסמאָל געהיט, און אַ טובה געטאָן אייראָפּע מיטן אויסלאָזן די פּראַזע „יודען ראַוס". אינעם מאַרש אין לעטלאַנד איז די „דערקערלונג" געווען אַז דאָס זיינען נעבעך אבלים וואָס טרויערן נאָך זייערע געפאַלענע קאָמראַדן אין דער היטלעריסטישער אַרמיי. מיט אַזעלכע „תירוצים" קען מען יוצא זיין נאָר און בלויז פאַר נאַראָנים מיט טיפּשים, אָבער ניט פאַר דער נייער, פרייער וועלט.

צו דעם אַלעמען האָט מען ביידע מאַרשרוטן, דעם 11טן מערץ אין ווילנע און דעם 16טן מערץ אין ריגע, אויסגעקליבן אויף וואָס מער ווי טאָן די געבליבענע פּיצינקע אידישע קהילות אין די ביידע לענדער. אין ווילנע, דורכן שטח פון אַלטן חרוב=געוואָרענעם בית עולם; און אין ריגע אין סאַמע צענטער שטאָט ביי דעם „פרייהייטס=דענקמאָל" וואָס דאַרף זיין אַ סימבאָל פון פרייהייט פאַר אַלע פעלקער וואָס לעבן אין דעם לאַנד.

אַ שאַנדע און אַ חרפּה פאַר אייראָפּע. די וועלט טאָר ניט שווייגן.

www.dovidkatz.net
www.HolocaustInTheBaltics.com

צווישן די אַנטיסעמיטישע שילדן פון די מאַרשירער אין ריגע: דער פּלאַקאַט אויף לינקס זעצט זיך איבער: „אידן!! דאָס איז אַ לאַנד פאַר לעטן!"

ד״ר אפרים זוראָף, דירעקטאָר פון ירושלימער ביוראָ פון וויזענטאַל צענטער, איז געקומען צו פאָרן אין ריגע אָנטיילנעמען אין דער קעגן=דעמאָנסטראַציע קעגן די פאַשיסטן. (אין ווילנע איז ניט געווען קיין שום קעגן=דעמאָנסטראַציע.) אָנשטאָט צו פאַרדאַמען די נאַציס, האָט דער אויסערן=מיניסטער פון לאַטוויע גאָר אַרויסגעלאָזן אַ דערקלערונג קעגן.... ד״ר זוראָפן!

דער נאָרוועגישער אַמבאַסאַדאָר אין ליטע, סטיינאַר גיל, וועלכער איז געווען דער ערשטער וואָס האָט שאַרף קריטיקירט די ליטווישע רעגירונג פאַרן דערלויבן דעם נעאָ=נאַציִשן מאַרש אינעם אומאָפּהענגיקייטס=טאָג פונעם לאַנד.

שבת הגדול דרשות

BETH ISRAEL SYNAGOGUE
of Westport/Norwalk Connecticut
40 King Street Norwalk, CT (203) 866-0534

מיר לאדן העפלעך איין אלע אידן צו קומען צו אונז
אין שוהל צו הערן אונזער ווירדיקן מרא דאתרא
הרב ר׳ יהושע העכט שליט״א
וועלכער וועט האלטן זיין
שבת הגדול דרשה
מיוסד אויף הלכות פסח להנשר הגדול הרמב״ם
וספרי הרב בעל התניא ושולחן ערוך
שבת קודש פ׳ צו, 5:30 נאכמיטאג
דעם צווייטן טאג פסח וועט רעדן
הרה״ת ר׳ לוי יצחק סטאן שי׳
מנהל מרכז שניאורסאן דקונעקטיקוט
• בברכת חג כשר ושמח •
ונזכה לגאולה האמיתית על ידי משיח צדקנו
Ephraim Miller — ווייס פרעזידענט
Tzvi Liporetsky — גבאי
Raphael Davison — פרעזידענט

בית המדרש "אהל יצחק" אף קיו גארדענס הילס
137-58 70th Ave. Kew Gardens Hills, N.Y.
לאזט וויסן דעם חשוב׳ן עולם אז די
שבת הגדול דרשה בהלכה ואגדה
פון אונדזער ווירדיקן מרא דאתרא
הרב ר׳ שאול מרדכי אריאלי שליט״א
וועט געהאלטן ווערן אי״ה
הייליקן שבת, פרשת צו, 5:45 אווכט
בברכת חג כשר ושמח
הגבאים: שמואל גלאק, נתן נטע באקשט, שרגא ארונוף

יאָנג איזראָעל אָוו קיו גאַרדענס הילס
150-01 70th Road
אונזער הויכגעשעצטער סגן רב מרא דאתרא
ר׳ מרדכי שרגא הלוי שינפלד שליט״א
וועט האַלטן זיין גייסטרייכע שבת הגדול דרשה בהלכה ואגדה
אין אונזער שוהל
אי״ה היינטיקן שבת פ׳ צו, 6:00 מנחה,
דרשה נאָך מנחה
בברכת חג כשר ושמח
דניאל מאַרער, פרעזידענט

MONTREAL • MONTREAL • MONTREAL

יאנג איזראעל – מאנטרעאל הילסדייל
מיר מעלדן אלע אונזערע מיטגלידער און אידן אין דער
סביבה, אז אונזער חשובער מרא-דאתרא
חבר דבית דין צדק ד׳מאנטרעאל
הרה״ג ר׳ יהושע העשל קאופמאן שליט״א
וועט האלטן די טראדיציאנעלע
שבת הגדול דרשה
היינטיקן שבת, פרשת צו
דעם 27טן מאַרץ 6:00 נאָכמיטאָג
בברכת חג כשר ושמח ושלום על ישראל

PARK EAST SYNAGOGUE
Founded 1890 163 East 67th St. New York City
עונג רב לנו להודיע בשער בת רבים, שאי״ה
בשבת זו, פ׳ צו, י״ב ניסן תש״ע
March 27, 2010
בשעה 10:45 בבוקר
כבוד מורנו ורבנו המפורסם בכל רחבי תבל
הרב ר׳ אברהם צבי שניאור שליט״א
ישא דבריו דרשת שבת הגדול בהלכה ואגדה
ועל מה נשתנה הזמן הזה
הרב יחיאל הופמן, וויצע-רב
וועט האַלטן אַ לעקציע לכבוד שבת הגדול
באַלד נאָך מנחה. מנחה 6:00 נאָכמיטאָג
הרב הופמן
צוזאַמען מיט חזן יעקב לעמער וועלן אָנפירן
מיט די קהילה-סדרים
פאר רעזערוואציעס צו די סדרים (212) 737-6900
בברכת חג כשר ושמח
Herman Hochberg, President
Joseph Wilf, Vice President

קאנגרעגעישאן בני אברהם
אוו קיו גארדענס הילס
75-03 מעין סטריט, קיו גארדענס הילס, נ.י.
מאכט באקאנט אז אונזער חשובער הויכגעשעצטער מרא דאתרא
הרב הגאון ר׳ שלמה דוב שפירא שליט״א
וועט האלטן זיין גייסטרייכע
שבת הגדול דרשה בהלכה ואגדה
ביי אונז אין שוהל דעם שבת, פרשת צו, גלייך נאך מנחה
זמן מנחה, 6:45
בברכת חג כשר ושמח
יעקב מאיר דייקמאַן, יונתן ישראל דייקמאַן, דוד סאמרס, יוסף מארגענשטערן, גבאים

SEA BREEZE JEWISH CENTER
311 Sea Breeze Ave., Brooklyn, NY
לאַדט איין דעם ברייטן עולם צו קומען הערן די
שבת הגדול דרשה בעניני החג והלכות הנצרכות
פון אונדזער חשובן מרא דאתרא
הרה״ג ר׳ ברוך אלכסנדר זושא ווינער שליט״א
אי״ה היינטיקן שבת פ׳ צו 6:30 אָוונט
בברכת חג כשר ושמח
Mendy Sontag, President

בית שפרה
לאדענט אייך איין צו זייערע פרייע פסח
סדרים סדרים אין בארא פארק
March 29 – April 6th
סדרים און יום טוב סעודות פאר די
גאנצע פאמיליע מיט אונטערהאלטונגען

יום	צייט	
3/29	12-2M	אויפנעמען עסן פעקלעך
3/29	6:59 PM	ליכט צינדן
	8:30PM	די טירן עפענען זיך
נאש	9:00PM	דער ערשטער סדר
3/30	1:30PM	יום טוב סעודה
	3:00PM	לעקטשור
3/30	8PM	צינדן ליכט
	9:00:PM	די טירן עפענען זיך
נאש	9:30PM	דער צווייטער סדר
3/31	1:30PM	יום טוב סעודה
נאש	2:00PM	לעקטשור
3/31	8:30PM	נאכטמאהל
	9PM	לעקטשור
4/1	1PM	מיטאג
נאש	2:00PM	לעקטשור
4/1	6:45PM 7:00PM	פראגע און ענטפער סעסיע נאכטמאהל
	7:30PM	סעמי־נאר אש התורה
4/2	1:30PM	מיטאג
נאש	2:PM	לעקטשור
4/2	7:03PM	ליכט צינדן
	7:30PM	טירן עפענען זיך
	8:00PM	סעודה-נאכטמאהל
נאש	8:45PM	לעקטשור
4/3	1PM	סעודה-נאכטמאל
נאש	2PM	לעקטשור
	6:45PM	סעודה-ליכטע מאלצייט
4/4	1PM	מיטאג
נאש	1:30PM	לעקטשור
4/4	7:05PM	צינדן ליכט
	8:00PM	סעודה מאלצייט
נאש		לעקטשור און מאלצייט
4/5	2:00PM	סעודה-מאלצייט
נאש	3PM	שיעור
4/5	8:06PM	צינדן ליכט פון עקזיסטירנדן פלאם יזכור ליכט
נאש	8:30PM	טירן עפענען זיך
	9PM	סעודה-מאלצייט
		לעקטשור
4/6	1PM	סעודה-מאלצייט
נאש	2:30PM	לעקטשור
	6PM	מאלצייט
	7PM	לעקטשור
	8:06	יום טוב ענדיגט זיך

בית שפרה, וועלכע העלפט שוין ארויס די אידישע געמיינדעס פאר איבער 40 יאר מיט פרייע פסח סדרים ביי פילע ערטער.
טוט אייך נאכאמאל העפליך איינלאדענען, יעדן וואס דארף א סדר, זיך אנצושליסן מיט אונז, אנגעהויבן פון
March 29th & 30th 2010
ביי: דזשארדזשיס רעסטאוראנט
16th Avenue and 45th Street
מיר וועלן אנפירן די סדרים, אין אידיש, רוסיש און עברית די סדרים זענען געגצליך אומזיסט אן קיין שום אָפּצאָל.
בית שפרה לאדענט איין אלע אידן, איינצלנע, אלמן-אלמנות, יונגען, פאמיליעס, קינדער, קאלעדזש סטודענטן און עלטערע לייט זיך צו באטייליגן אין אונזערע פרייע, אונטערסאנטע און אונטערהאלטנדע אידישע צוזאמקונפט.
ביים כשר לפסח זופ קיך
דורכאויס די גאנצע אכט טעג פון יום טוב
March 29 - April 6, 2010
בית שפרה וועט אויך אנפירן א ספעציעלען פראגראם צו פארטיילן כשר לפסח מלאצייטן ביי דזשארדזשיס רעסטאוראנט אויפ׳ן אויבנדערמאַנטן אדרעס
מען וועט קענען עסן פרייע מיטאג און נאכטמאל׳ן, און אייך ארויסנעמען פעקלעך פון טשיקן, ווייַן מצה און נאך אסאך יום טוב מאכלים אהיימצונעמען אין שטוב
פארפאסט נישט אנזערע אנדערע געשמאקע פסח אקטיוויטעטן: אריינגערעכנט תורה לעקציעס און אויף די באקאנטע אויגן עפענענדיגע סעמינארן פון אש התורה וואס וועט פארקומען דאנערשטאג , אפריל 1, 7:30 ביינאכט. אום 6:45 נאכמיטאג וועט פארקומען א פראגע און ענטפער סעסיע (אנהויבער זענען ספעציעל געלאדענט), אויך וועט זיין פראגראמען.

פרייע פסח סדרים און תפילות, אין די ווייסע שוהל פון רבי סארכער
2102 ave.T E.. 21st
(718) 646-9368

פאר מער אינפארמאציע, רעזערוואציעס, דירעקציעס, רופט בית שפרה,
718-499-1397 (ענגליש)
718-755 - 2564 (רוסיש)
אדער גייט צו
www.bethshifra.org
פארביישטייערונגען שיקט צו:
Beth Shifra
POBOX 700
Brooklyn, NY
11229

אין בארא פאַרק .
פרייע עסן פעקלעך ביי דזשארדזשיס רעסטאוראנט
צווייטע שטאק
מארטש 29, פון 12:00
מיטאג ביז 2:00 מיטאג
4424 16th Ave

בית שפרה׳ס ארבעט פאר אידנס וועגן אין פסח און ארום דאס יאר, איז אינדארסירט דורך פילע גרויסע רבנים און האמירינטער פירער

גיט אכטונג איבער גויאישע מיסיאנערן ארגאניזאציעס, וואס נוצן אפטמאל אידיש קלונגענדיגע נעמען, וועלכע גיבן אויך פרייע סדרים און פסח וואקאציעס (געט-עווע׳ס), אד״ג, געווענליך אין קירכעס רח״ל

"עיפּאַק"־קאָנפערענץ

פּאָרזעצונג פון דער ערשטער זייט

דער קאָנפערענץ פון דער „אַמעריקען איזראַעל פּאַבליק אַפעירס קאָמיטי". זי האָט באַטאָנט, אַז „אַ שלום דאַרף זיין באַזירט אויף די גרעניצן פון 1967" — אַ דערקלערונג וואָס קיין איין אַמעריקאַנער פירער פאַר איר האָט נאָך נישט געמאַכט אויף אַ פּראָ־ישראל פאָרום ווי ס׳איז אַן „עיפּאַק"־פאַרזאַמלונג. קלינטאָן האָט אויך אָנגעדייטעט אויף דער וועגנטועלער מעגלעכקייט אַז די „הייליקע ערטער" פאַר אַלע רעליגיעס, וואָס געפינען זיך אין ירושלים, זאָלן שטיין הינטער „אינטערנאַציאָנאַלער אויפזיכט".

קאָמענטאַטאָרן אין וואַשינגטאָן זאָגן, אַז טראָץ נתניהו׳ס עפנטלעכע דערקלערונגען וועגן אַזעלכע סענסיטיווע עניינים ווי דאָס בויען נייע וואוינונגען אין ירושלים און דאָס גלייכן, וואו דער ישראל־פּרעמיער דריקט זיך אויס אויף אַ שאַרפן אופן, רעדט דער ראש הממשלה פון דער אידישער מדינה „גאַנץ אַן אַנדערן טאָן" אין פּריוואַטע געשפּרעכן מיט אַמעריקאַנער דיפּלאָמאַטן, וואו ער איז פיל ווייכער און באַמיט זיך צו איבערצייגן די אַמעריקאַנער פירער אַז ער מיינט עס ערנסט ווען ער זאָגט אַז ער וויל „פאַרהאַנדלען מיט די פּאַלעסטינער וועגן אַן ענדגילטיקן